



บทบัญญัติกฎหมายไทยแล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายของไทยควรจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการลอบประวิตอาชญากรรมให้มีความชัดเจนและคุ้มครองผู้ที่พ้นโทษมาให้มากที่สุดเพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางของสากล โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวควรกำหนดขอบเขตและคำนิยามของประวิตอาชญากรรมไว้ให้ชัดเจนทั้งมีลักษณะไปในทิศทางที่เป็นการมุ่งปกปิดข้อมูลการกระทำความผิดจากการเข้าถึงของบุคคลทั่วไปวันแต่จะเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีความจำเป็นจะต้องใช้ฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในกระบวนการยุติธรรมเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และข้อมูลทะเบียนประวิตอาชญากรรมที่ศาลมีคำสั่งให้ลับนี้ควรจัดอยู่ในข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 มาตรา 15 ที่เข้าข้อยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถปกปิดไม่ให้มีการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแก่บุคคลทั่วไป วันแต่จะต้องด้วยเงื่อนไขตามข้อยกเว้น ทั้งนี้เพื่อบำรุงไว้ซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้พ้นโทษและเพื่อให้กระบวนการในการลอบประวิตอาชญากรรมมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ประเด็นที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับบุคคลที่มีสิทธิในการลอบประวิตอาชญากรรม เนื่องจากประวิตอาชญากรรมเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความสำคัญกฎหมายจึงควรจะต้องมีการกำหนดบุคคลที่มีสิทธิในการลอบประวิตอาชญากรรมที่มีความชัดเจน โดยบุคคลที่มีสิทธิลอบทะเบียนประวิตอาชญากรรมควรเป็นเจ้าของทะเบียนประวิตอาชญากรรมซึ่งได้พ้นโทษมาโดยชอบด้วยกฎหมายและทั้งนี้อาจมีการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการลอบประวิตอาชญากรรมโดยการผ่านกระบวนการในการบำบัดฟื้นฟูหรือกระบวนการอบรมต่างๆ เพื่อเป็นเงื่อนไขในการลอบประวิตอาชญากรรมและเงื่อนไขเหล่านั้นไม่ควรเป็นเงื่อนไขที่สร้างมาเพื่อเป็นอุปสรรคให้กับนักโทษซึ่งพ้นโทษ เพราะสิทธิในการลอบประวิตอาชญากรรมควรเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของนักโทษทุกคน และในการลอบทะเบียนประวิตอาชญากรรมนั้นอาจต้องมีการเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่ และผู้กระทำความผิดเป็นเด็ก โดยอาศัยเกณฑ์เรื่องของอายุตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายโดยการลอบประวิตอาชญากรรมของเด็กควรมีหลักเกณฑ์ที่ผ่อนปรนมากกว่าการลอบประวิตอาชญากรรมของผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพื่อให้การลอบทะเบียนประวิตอาชญากรรมมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ประเด็นที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับฐานความผิดที่จะลอบประวิตอาชญากรรม เนื่องจากประเทศไทยมีการแบ่งการกระทำความผิดออกเป็นการกระทำความผิดต่อส่วนตัวและการกระทำความผิดต่อแผ่นดิน เนื่องจากแต่ละฐานความผิดก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมที่แตกต่างกัน การพิจารณาเกี่ยวกับฐานความผิดที่ผู้กระทำความผิดจะใช้ในการยื่นคำขอเพื่อลอบประวิตอาชญากรรมให้มีความชัดเจนควรมีมาตรการพิเศษในการลอบประวิตอาชญากรรมโดยคำนึงถึงลักษณะของการกระทำความผิด ความเสียหายที่เกิดขึ้น และการเยียวยาความเสียหายให้กับผู้เสียหาย ซึ่งหากมีการบัญญัติกฎหมายให้มีความชัดเจนเกี่ยวกับการลอบประวิตอาชญากรรมจะเป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจให้ผู้กระทำความผิดและพ้นโทษมาแล้วไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำและยังถือเป็นการให้โอกาสกับผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษและพ้นโทษออกมาแล้วกลับเข้าสู่สังคม อย่างไรก็ตาม หากการกระทำความผิดนั้นเป็นความผิดทางอาญาที่มีความร้ายแรง กระบวนการในการลอบประวิตอาชญากรรมของผู้กระทำความผิดย่อมต้องมีเงื่อนไขและความเข้มงวดกว่าความผิดเล็กน้อย โดยอาจต้องมีการ

บัญญัติฐานความผิดให้มีความชัดเจน และจะต้องพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าต้องการให้การกระทำ ความผิดฐานใดบ้างที่ผู้กระทำความผิดที่พ้นโทษมาแล้วควรได้รับสิทธิในการลบบประวัติอาชญากร เช่นกรณี ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอาจจะต้องมีการแบ่งประเภทของผู้กระทำความผิดออกเป็นผู้เสพยาเสพติดกับผู้ค้า ซึ่งหากเป็นกรณีผู้เสพยาเสพติดในทางกฎหมายที่ได้รับการยอมรับในทางระหว่างประเทศ และมีการนำมา ใช้ในประเทศไทย คือ ผู้เสพยาเสพติดเป็นผู้ป่วยที่จะต้องได้รับการบำบัดฟื้นฟู ดังนั้น หากปรากฏว่าบุคคล ดังกล่าวต้องรับโทษในคดีอาญาเนื่องจากเป็นผู้เสพยาเสพติดที่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นผู้ค้ายาเสพติด บุคคลดังกล่าวควรได้รับสิทธิในการลบบประวัติอาชญากรออกจากระบบ เพื่อให้สามารถกลับสู่สังคมได้อย่าง เต็มที่ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ได้มีความพลัดหลงไปและกลับคืนสู่สังคมเพื่อใช้ชีวิตอย่างปกติสุข แต่หากเป็นผู้ที่เข้าข่ายเป็นผู้จำหน่ายยาเสพติดซึ่งถือว่ามีเจตนาชั่วร้ายและแสวงหาประโยชน์จากการกระทำ ความผิดทางอาญาและความเดือดร้อนเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลอื่น ดังนั้นบุคคลที่มีความผิด ในทางอาญฐานจำหน่ายยาเสพติดไม่ควรได้รับสิทธิในการลบบประวัติอาชญากรรมหรือหากจะได้รับก็จะต้องมีเงื่อนไขที่เข้มงวดเป็นพิเศษเพื่อให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดได้กลับใจและ ไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

ประเด็นปัญหาที่สี่ ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูลประวัติอาชญากรรม เนื่องจากประวัติ อาชญากรรมเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขและนำข้อมูลมาใช้ในการป้องกันปัญหารวมถึงหากมีการกระทำ ความผิดซ้ำอาจจะต้องมีการนำประวัติอาชญากรมาใช้ ดังนั้นควรมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้ประวัติ อาชญากรเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลที่จะต้องมีการเก็บรักษาไว้ โดยหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่โดยเฉพาะ ในการเก็บข้อมูลดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในการป้องกันการกระทำซึ่งเป็นการละเมิดต่อกฎหมาย ซึ่งหาก ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีความจำเป็นที่จะต้องนำข้อมูลประวัติอาชญากรดังกล่าวมาใช้ในการกระบวนการยุติธรรม ทางอาญาหรือเพื่อประโยชน์ทางความมั่นคงทั้งภายในประเทศและนำไปใช้ในทางระหว่างประเทศประวัติ อาชญากรรมดังกล่าวควรจะสามารถนำมาใช้เพื่อส่งต่อข้อมูลไปยังบุคคลที่มีความจำเป็นซึ่งถือเป็นข้อยกเว้น ที่จะต้องมีการบัญญัติไว้ในกฎหมายและจะต้องมีการบัญญัติหน่วยงานเฉพาะภายใต้สังกัดของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติเพื่อทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูลและการอนุญาตนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ที่มีความชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้อำนาจในการเข้าถึงข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำความผิด ทางอาญาทั้งในส่วนของผู้พนักงานสืบสวนและเจ้าพนักงานสอบสวนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือ เจ้าพนักงานสอบสวนในหน่วยงานอื่น

จากการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการลบบทะเบียนประวัติอาชญากรรมผู้เขียน มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ออกกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการคุ้มครองและการลบบข้อมูลอาชญากรรมของผู้กระทำความผิด เพื่อกำหนดหน่วยงานและกำหนดขั้นตอนต่าง ๆ และฐานความผิดที่เข้าข่ายในการลบบประวัติอาชญากร โดยมีการจำกัดการเข้าถึงและกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบที่มีความชัดเจนและให้การเข้าถึงข้อมูลประวัติ อาชญากรมิได้เท่าที่จำกัด และจะต้องขออนุญาตศาลในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว

2. ในพระราชบัญญัติการลบข้อมูลอาชญากรรมควรมีการกำหนดขอบเขตของประวัติอาชญากรไว้ให้ชัดเจน โดยการกำหนดไว้ในคำนิยามว่า ประวัติอาชญากรรมมีลักษณะเช่นไร ซึ่งในประเด็นนี้ผู้เขียนเห็นว่าการลบประวัติอาชญากรรมควรมีลักษณะเป็นไปในทางปกปิดข้อมูลไม่ให้เข้าถึงได้โดยง่าย แต่ข้อมูลยังอยู่ในหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการเก็บประวัติอาชญากรรมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในทางคดีอาญาเท่าที่จำเป็นและต้องได้รับการอนุญาตจากศาล และในคำนิยามอาจต้องมีการแบ่งแยกประเภทคดีอาญาออกเป็นคดีอาญาซึ่งมีความผิดร้ายแรง ว่าหมายถึง คดีอาญาประเภทใดและคดีอาญาไม่ร้ายแรงว่าหมายถึงคดีอาญาประเภทใดเพื่อให้กระบวนการในการขอลบประวัติอาชญากรรมของความผิดทั้งสองประเภทมีความชัดเจนและมีเงื่อนไขที่แตกต่างกันตามลักษณะของการกระทำความผิด นอกจากนี้ในคำนิยามควรมีการระบุการแบ่งแยกผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กว่าควรมีอายุเท่าใดและผู้ใหญ่ควรมีอายุเท่าใดเพื่อให้เงื่อนไขในการลบประวัติอาชญากรซึ่งเป็นเด็กแล้วผู้ใหญ่มีความแตกต่างกัน โดยในความเห็นของผู้เขียนเห็นว่า การแบ่งแยกเด็กกับผู้ใหญ่ ควรแบ่งแยกโดยใช้อายุที่อ้างอิงเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

3. แก่ไขพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540 หากบุคคลใดจะเข้าถึงจะต้องมีเหตุจำเป็นเพื่อนำไปใช้เพื่อประโยชน์ด้านการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง โดยจะต้องขออนุญาตการเข้าถึงโดยยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้มีการอนุญาตหากศาลเห็นว่าเป็นข้อมูลที่จำเป็นเท่านั้น

4. ควรมีการออกกฎหมายให้บุคคลที่อาจขอให้ลบประวัติอาชญากรรมนั้นอาจเป็นเจ้าของประวัติหรือทายาทของเจ้าของประวัติก็ได้ หากปรากฏว่าเจ้าของประวัติอาชญากรรมไม่สามารถยื่นคำร้องขอได้ด้วยเหตุตกเป็นคนที่ไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือได้เสียชีวิตไปแล้ว

## เอกสารอ้างอิง

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์  
จิรัชการพิมพ์, 2549.

พัชรา สีนลอยมา. เอกสารประกอบคำสอนวิชาการทะเบียนประวัติอาชญากร โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.  
นครปฐม: โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 2551.

พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. “การอธิบายเชิงหน้าที่และโครงสร้างเป็นการอธิบายเชิงสาเหตุหรือไม่.” วารสาร  
ร่วมพฤษ มหาวิทยาลัยเกริก 30, 1 (ตุลาคม 2554): 78-79.

ชนะศักดิ์ สิริทรัพย์. “ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการลบทะเบียนประวัติผู้เยาว์จากการกระทำผิดทางเพศ.”  
วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2561.